

Behoort bij agendapunt 09 van de gemeenteraadsvergadering van 17 november 2008

onderwerp: Voorstel inzake:

1. intrekking van het raadsbesluit van 12 maart 2007 inzake vaststelling van de Nota inkoopbeleid gemeente Cuijk 2007
2. vaststelling van de Nota inkoopbeleid Land van Cuijk 2008

afdeling: interne dienstverlening
portefeuillehouder: wethouder Donkers
besproken in commissie(s): Bestuur
datum bespreking(en): 15 oktober 2008

Samenvatting voorstel

Bijgaand enerzijds de evaluatie van het beleidsplan strategisch en tactisch inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Cuijk, zoals dat door de Raad op 12 maart 2007 is vastgesteld. Anderzijds wordt u door middel van dit voorstel een nota aangeboden houdende het nieuwe beleid, zoals dat wordt voorgesteld voor het gehele Land van Cuijk.

De nota is opgebouwd uit zes hoofdstukken, te weten Beleid, Regeling inkoop Land van Cuijk, Implementatie nieuw beleid, Toelichting, Algemene inkoopvoorwaarden en Inkoop samenwerking. Het nieuwe beleidsplan is op hoofdlijnen gelijk aan het huidige beleidsplan. In het kader van de samenwerking in het Land van Cuijk is het Cuijkse model door de overige 4 gemeente overgenomen.

Ten opzichte van dat model, zijn er evenwel 4 wijzigingen doorgevoerd. Deze betreffen het ophogen van de drempelbedragen, het toevoegen van de Kraljic matrix, het treffen van een regeling voor de afname van diensten sociaal werkvoorzieningschap (IBN) en voor het inkopen van 2b diensten waaronder re-integratieprojecten.

Voorstel besluit

1. Intrekken van het raadsbesluit d.d. 12 maart 2007
2. Kennis nemen van de evaluatie 2007
2. Instemmen met de voorliggende nota inkoopbeleid Land van Cuijk deel 1
3. Kennis nemen van onderdelen 2 tot en met 6 van dezelfde nota.

Financiële consequenties

De in 2007 gerealiseerde besparingen zijn reeds budgettair verwerkt.
Verder zijn er geen financiële consequenties

Toegepaste wetten / verordeningen etc.

Wet BIBOP, de aanbestedingsregeling UAR alsmede de Financiële Verordening Cuijk 2003.

Voorlichting / communicatie

De nota Inkoopbeleid Land van Cuijk heeft op 9 april 2008 de instemming verkregen van de regiegroep (gemeentesecretarissen) Land van Cuijk. Op 26 mei 2008 is de Nota besproken tijdens het basisoverleg colleges Land van Cuijk. Op 2 juli 2008 is de nota aan de orde geweest tijdens het poho-overleg (portefeuillehouders) Land van Cuijk. De gezamenlijke portefeuillehouder hebben ingestemd met de nota.

Om het nieuwe beleid in werking te kunnen laten treden, dient het raadsbesluit publiekelijk te worden afgekondigd i.c. openbaar te worden gemaakt. Dat gebeurt door middel van een publicatie op de gemeentepagina in het Cuijks Weekblad.

Commissiebehandeling

Het onderhavige voorstel is onderwerp van bespreking geweest in de vergadering van de commissie Bestuur op 15 oktober 2008.

Toelichting op het voorstel

In de collegevergadering van 23 januari 2007 en in de raadsvergadering van 12 maart 2007 is het inkoopbeleid van onze gemeente vastgesteld. Na wat opstartproblemen, mag de conclusie zijn, dat het vastgestelde beleid binnen de organisatie goed wordt toegepast.

Evaluatie 2007

Doormiddel van een steekproefsgewijze controles van een groot aantal nota's is in de organisatie gekeken naar de wijze van praktische uitvoering en toepassing van het in 2007 vastgestelde inkoopbeleid.

Gesteld kan worden dat organisatiebreed conform het huidige beleid wordt ingekocht en in voorkomende gevallen toestemming wordt gevraagd om met toepassing van artikel 8 af te mogen wijken van dat beleid. Natuurlijk waren er ook "leermomenten" en verschillen van inzicht en interpretatie over de juiste invulling van het beleid.

Door het toepassen van het nieuwe beleid zijn er diverse besparingen gerealiseerd. We noemen in dit verband: het houden van verkeerstellingen, kolkenzuigen, de uitvoering van werkzaamheden aan de Katwijkseweg, het afsluiten van onderhoudscontracten met Centric, de betaling van portokosten en de aanbesteding inzake taxatie hondenbelasting.

De accountantscontrole 2007 uitgevoerd in april 2008 gaf eveneens een positief beeld te zien en geen aanleiding tot aanpassing van het beleid. De accountant is zeer content met het huidige beleidsplan en over de uitvoering/toepassing daarvan. De bevindingen op dit onderdeel hebben bijgedragen aan het verkrijgen van een goedkeurende verklaring inzake de rechtmatigheid b.g.v. de controle van de jaarrekening 2007.

Nieuwe situatie/ beleid Land van Cuijk

In de loop van de tijd zijn de andere gemeenten in het Land van Cuijk enthousiast geworden over de goede werking van het huidige beleidsplan binnen onze organisatie. Dat leidde uiteindelijk tot het voorstel tot samenwerking in het Land van Cuijk op het terrein van inkoop en aanbesteding met als uitgangspunt het Cuijkse beleidsplan. Het intergemeentelijk overleg heeft geresulteerd in een 4-tal aanpassingen van dat plan en wel als volgt

1. De drempelbedragen zijn aangepast en in overeenstemming gebracht met de landelijk bedragen. Onderstaand de oude tabel en de nieuwe.

Drempelbedragen Cuijk beleid 2007

Inkoopvorm	Leveringen	Diensten	Werken
Enkelvoudig inkopen (één offerte) geen archivering	≤€ 1.000	≤€ 5.000	≤€ 20.000
Enkelvoudig inkopen (één offerte) Archivering van onderzoek vereist	>€ 1.000 ≤€ 5.000	>€ 5.000 ≤€ 10.000	>€ 20.000 ≤€ 40.000
Meervoudig inkopen (minimaal 3 partijen offerte laten uitbrengen)	€ 5.001-≤€ 42.000	€ 10.001-≤€ 42.000	€ 40.001-≤€ 250.000
Openbaar aanbesteden	€ 42.001-≤€ 200.000	€ 42.001-≤€ 200.000	€ 250.001-≤€ 5.000.000
Europese Aanbesteding	>€ 200.000	>€ 200.000	>€ 5.000.000
Feitelijke Europese drempelbedragen tot ultimo 2007	≥€ 211.000	≥€ 211.000	≥€ 5.278.000

Bedragen zijn excl. BTW

Drempelbedragen inkoopbeleid Land van Cuijk

Inkoopvorm	Leveringen	Diensten	Werken
Enkelvoudig inkopen	≤€ 1.000	≤€ 5.000	≤€ 20.000
Enkelvoudig inkopen (één offerte) Archivering van onderzoek vereist	>€ 1.000 - ≤€ 5.000	>€ 5.000 - ≤€ 20.000	>€ 20.000 - ≤€ 50.000
Meervoudig inkopen (minimaal 3 partijen offerte laten uitbrengen)	>€ 5.000 - ≤€ 40.000	>€ 20.000 - ≤€ 40.000	>€ 50.000 - ≤€ 500.000
Openbaar aanbesteden	>€ 40.000 - ≤€ 200.000	>€ 40.000 - ≤€ 200.000	>€ 500.000 - ≤€ 5.000.000
Europese Aanbesteding	>€ 200.000	>€ 200.000	>€ 5.000.000
Feitelijke Europese drempelbedragen tot eind 2009	≥€ 206.000	≥€ 206.000	≥€ 5.150.000

Bedragen zijn excl. BTW

De nieuwe bedragen zijn mede het gevolg van ervaringen, die de samenwerkende gemeenten in de loop der jaren hebben opgedaan op het terrein van inkoop en aanbestedingen.

2. Een andere aanpassing betreft de mogelijkheid om af te wijken van vastgesteld inkoop- en aanbestedingsbeleid. Aangezien het niet praktisch is om elke afwijking van beleid onder de aandacht te brengen van ons college of uw Raad, is ervoor gekozen de zogeheten Kraljic-matrix aan het beleidsplan toe te voegen.

Hieronder worden de doelstelling, de werking en het gebruik van de matrix toegelicht.

Een instrument bij het vaststellen van de meest geëigende aanbestedingsstrategie is de zogenaamde inkoopportfolio van Kraljic. Dit is een aanbestedingsstrategie, waarbij de marktpositie en de mogelijkheden zichtbaar gemaakt worden voor verbetering van het inkoopresultaat. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar mogelijkheden om geld te besparen en mogelijkheden om tijd te besparen.

De uitgangspunten van de Kraljic-matrix zijn:

- Hoe minder leveranciers, hoe afhankelijker.
- Hoe groter het aandeel inkoopwaarde van het totaal, hoe groter het financieel belang.

In de Kraljic-matrix worden 4 soorten aankopen onderscheiden:

- a. Hefboom aankopen
- b. Routine aankopen
- c. Strategische aankopen
- d. Knelpunt aankopen

a. Hefboom aankopen

Onder een "hefboom aankoop" wordt verstaan een aankoop van een product c.q. dienst, waarbij er veel aanbieders zijn en waaraan een hoog financieel belang voor de organisatie is gekoppeld. Bij hefboom aankopen is het mogelijk door goede artikelspecificaties de marktwerking te gebruiken om betere condities te verkrijgen. In het algemeen zullen de inkooprijzen lager worden bij gelijkblijvende of betere kwaliteit. Producten dienen tegen de laagste directe kosten ingekocht te worden. Voorbeeld: inkopen schoonmaakdiensten.

b. Routine aankopen

Onder een "routine aankoop" wordt verstaan een aankoop van een product c.q. dienst, waarbij er veel aanbieders zijn en waarbij er sprake is van een laag financieel belang binnen de organisatie. Bij routine aankopen zijn besparingen in geld niet van toepassing. Besparingen zijn hier mogelijk door het verminderen van de interne kosten, bijvoorbeeld door het afsluiten van raamcontracten. Producten dienen zo eenvoudig mogelijk aangeschaft te worden, zodat de besteding in tijd beperkt blijft. Voorbeeld: aanschaf kantoorartikelen.

c. Strategische aankopen

Onder een "strategische aankoop" wordt verstaan een aankoop met een hoog financieel belang voor de organisatie en waarbij de keuze beperkt is tot één of enkele leveranciers, bijvoorbeeld als gevolg van technische beperkingen (voorbeeld: specifieke onderdelen voor een bepaalde installatie van een bepaald merk). Indien men zich bewust is van de beperkingen, dient men zich tevens te realiseren dat deze beperkingen geld kosten. De aandacht dient zich derhalve te richten op het "zekerstellen" van de noodzakelijke inkoop door goede samenwerking (meerjarige overeenkomsten). Besparingen zijn mogelijk door de (interne) beperkingen op te heffen. Voorbeeld: aanschaf softwarepakketten.

d. Knelpunt aankopen

Onder een "knelpunt aankoop" wordt verstaan een aankoop met een laag financieel belang. Er zijn weinig leveranciers te vinden die deze aankoop kunnen leveren. Het toeleveringsrisico is groot. De beschikbaarheid van het product c.q. dienst dient daarom zeker gesteld te worden. Deze aankopen zijn vaak het gevolg van het feit dat men zich heeft gebonden aan een leverancier. Geld is er niet meer te verdienen, het kost in het algemeen alleen maar tijd om deze artikelen te verkrijgen. Voorbeeld : levering gas, water, elektra, aanschaf beveiligd papier t.b.v. burgerzaken.

De portfolioanalyse geeft aan waar en hoe geld en tijd bespaard kan worden.

Financieel Belang	Hoog	<p>Hefboom aankopen</p> <p>Besparing in geld</p> <p>Inkoopstrategie: "Maximale concurrentie"</p> <ul style="list-style-type: none"> - veel leveranciers - substitutie mogelijk 	<p>Strategische aankopen</p> <p>Kosten geld</p> <p>Inkoopstrategie: "Samenwerking"</p> <ul style="list-style-type: none"> - moeilijk te wisselen producten - prijs en levering kritisch
	Laag	<p>Routine aankopen</p> <p>Besparing in tijd</p> <p>Inkoopstrategie: "Efficiënte processen"</p> <ul style="list-style-type: none"> - groot aanbod - grote diversiteit - bewerkelijk 	<p>Knelpunt aankopen</p> <p>Kosten tijd</p> <p>Inkoopstrategie: "Zekerstellen"</p> <ul style="list-style-type: none"> - monopolistische markt - hoge entreebarrières
		Laag (veel leveranciers)	Hoog (weinig leveranciers)
		→	Toeleveringsrisico

Het inkoopbeleid dient zich in eerste instantie te richten op de linkerkolom van bovenstaande portfolio, zijnde de hefboom en routine aankopen. Doordat hier meerdere leveranciers in het spel zijn en daardoor het toeleveringsrisico laag is, kan door de "marktwerking" een besparing in geld en/of tijd behaald worden.

Daaruit vloeit voort dat indien duidelijk beargumenteerd is dat de aankoop van strategische aard is of een knelpunt betreft, alsdan volstaan kan worden met het opvragen van één offerte.

Met de Kraljic-matrix is de mogelijkheid geschapen in voorkomende gevallen met één offerte te

knelpuntaankoop. Toepassing van die matrix leidt tot de inschatting en de verwachting, dat een afnemend beroep zal worden gedaan op de toepassing van het gestelde artikel 8 van de nota inkoopbeleid (melding afwijkingen inkoopbeleid).

3. Wij maken bovendien van de gelegenheid gebruik u ook een afwijkende regeling te presenteren voor de inkoop van diensten bij de IBN groep. In de voorliggende nota inkoopbeleid Land van Cuijk 2008 is deze door uw Raad reeds geaccepteerde afwijking (raadsbesluit van 17 december 2007 inzake vaststelling Verordening gunning groenonderhoudswerkzaamheden & schoonmaak en cateringactiviteiten) als volgt verwoord.

“Voor inwoners van de gemeente/ regio die door belemmerende omstandigheden niet (volledig) op eigen kracht aan het arbeidsproces deel kunnen nemen worden expliciete mogelijkheden opgenomen om er (mede) voor zorg te dragen dat voor de hiervoor genoemde doelgroep(en) voldoende gevarieerd werk beschikbaar komt en blijft. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die Europese regelgeving ter zake biedt”. Impliciet betekent dit, dat de IBN-Groep voor wat betreft het aanbesteden van werkzaamheden in het kader van de groenvoorziening, schoonmaak gemeentelijke accommodaties en catering, een beschermde titel heeft voor de duur, dat er marktconforme prijzen worden gehanteerd en ter zake geldende wetgeving niet wordt aangepast.

Daarnaast is in het beleidsplan opgenomen de zogenaamde 2b diensten. Hierdoor wordt het mogelijk om voor een bepaalde levering, dienst of werk over te gaan tot een ander aanbestedingsregime of een bijzondere mogelijkheid van inkopen, indien en voor zover die mogelijkheid door Europese en/of nationale wet- en regelgeving wordt verboden.

In de Financiële verordening Cuijk 2003 is het volgende bepaald.

Artikel 27. Aanbesteding werken en inkoop goederen/diensten

Het college draagt zorg voor en legt (in een besluit) de *interne regels (protocol)* vast voor de inkoop en aanbesteding van werken en diensten. De regels waarborgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met de regels ter zake van de Europese Unie.

Toelichting:

De inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken zijn belangrijke en kwetsbare activiteiten die een groot budgettair effect kunnen hebben. Het hanteren van een *protocol* is naast de desbetreffende administratieve aspecten tevens te zien als een *vorm van risicobeheersing*. De aansprakelijkheid kan worden beperkt en er wordt jegens derden rechtszekerheid gecreëerd. Artikel 27 legt aan het college de zorg op om regels op te stellen voor de aanbesteding van werken en de inkoop van goederen en diensten. De regelgeving van de Europese Unie dient daarbij nageleefd te worden. Doordat de regels worden vastgelegd kan de accountant bij zijn controle van de jaarstukken nagaan of de interne regels (en de Europese regelgeving) zijn nageleefd. Het is een onderdeel van de rechtmatigheidtoets. De accountant beoordeelt hiervoor eveneens het systeem van interne regels.

Tot Slot:

Tot slot delen wij u mede, dat wij op 16 september 2008 de Nota inkoopbeleid Land van Cuijk hebben vastgesteld.

Sinds de invoering van het dualisme is het vaststellen van een dergelijke nota primair een bevoegdheid van ons college. De bevoegdheid berust op het gestelde in artikel 212 Gemeentewet alsmede op artikel 27 van de Financiële Verordening Cuijk 2003.

Het vorenstaande laat onverlet de feitelijke constatering, dat de voorliggende nota – evenals de oude - kaderstellende elementen bevat, op grond waarvan deel 1 van de nota door uw raad dient te worden vastgesteld. Ook vanuit de overweging, dat de inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken een groot budgettair effect kan hebben, is besluitvorming door uw raad wenselijk.

Door de VNG is een brief opgesteld met daarin een uitleg inzake de bevoegdheden van college en raad voor wat betreft de vaststelling van het aanbestedingsbeleid.

In deze brief geeft de VNG aan dat de raad kaderstellend is en dat het college van B&W verantwoordelijk is voor het opstellen van protocollen en interne regels.
Voorname brief **“het vaststellen van aanbestedingsbeleid een zaak van College of Raad”**
is als bijlage bijgevoegd.

Cuijk, 16 september 2008

Burgemeester en wethouders van Cuijk,

P.M. van de Koolwijk
secretaris

L.M. Schoots
burgemeester
